

Методика проведення екскурсій з біології

Викладач – д.пед.н., проф. Грицай Н.Б.

Освітній рівень – другий (магістерський)

3 семестр, 3 кредити

Мета та завдання навчальної дисципліни

Екскурсія є формою організації педагогічного процесу, що спрямована на вивчення учнями поза межами школи і під керівництвом учителя явищ та процесів через безпосереднє їх сприймання. Найважливіше значення екскурсій – це можливість ознайомити учнів з рослинами й тваринами як цілісними живими організмами, з їх розвитком у взаємозв'язку з умовами існування.

Під час екскурсій раніше одержані поняття про окремі організми та явища зливаються в ширше поняття про природу. Безпосереднє спілкування з природою, пізнання її явищ не тільки дають учням конкретні, правильні біологічні поняття, а й мають велике виховне значення.

Проте майбутні вчителі біології недостатньо використовують екскурсію як форму навчання учнів біології.

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Методика проведення екскурсій з біології» – ознайомити майбутніх учителів з методикою проведення біологічних екскурсій та навчити методично правильно їх проводити.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика проведення екскурсій з біології» є: навчити визначати тему і мету екскурсії, вибирати маршрут екскурсії та об'єкти для спостереження, складати конспект екскурсії та інструктивні картки для самостійної роботи учнів, проводити аналіз та самоаналіз екскурсії; ознайомити з історією розвитку екскурсійної справи; поглибити знання з методики навчання біології.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей:

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10.Здатність працювати в команді й вміння виявляти міжособистісну взаємодію.

ЗК11.Здатність реалізовувати стратегію сталого розвитку з метою екологізації суспільної та індивідуальної свідомості.

СК8.Здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології в професійній діяльності для забезпечення якості освітнього процесу з біології

та основ здоров'я.

СК 9. Здатність організувати екскурсії, спостереження та експерименти з біології, складати творчі завдання та задачі;

СК10. Здатність застосовувати сучасні методики діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

СК12. Здатність створювати психологічний мікроклімат, що сприяє навчанню учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

Очікувані результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

ПРН 2. Аналізувати передовий педагогічний досвід і впроваджувати у своїй професійній діяльності.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології навчання біології та основ здоров'я в професійній діяльності, зокрема й інформаційні.

ПРН 12. Проектувати урочну, позаурочну та позакласну освітню діяльність із біології та основ здоров'я з наступним застосуванням і аналізом; діагностувати та контролювати навчальні досягнення учнів з цих предметів.

ПРН 18. Ефективно взаємодіяти / комунікувати одноосібно, у складі команди, у мультидисциплінарному оточенні, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: сутність поняття «екскурсія»; історію розвитку і становлення екскурсійної справи; особливості екскурсії як форми організації навчання; принципи екскурсійної справи; типологію екскурсій; етапи проведення екскурсії; методичні підходи до організації екскурсії; правила поведінки у природі; визначати позитивні та негативні сторони традиційної методики проведення екскурсій; формулювати тему і мету екскурсії; розробляти маршрут і план-конспект екскурсії; складати інструктивні картки для самостійної роботи учнів; визначати види рослин і тварин за допомогою карток-визначників; орієнтуватися на місцевості; створювати власні картки-визначники видів рослин і тварин; проводити екскурсії в різні біоценози; виконувати аналіз і самоаналіз екскурсій.